

Nr 154.

Av herr **Bäcklund**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående penninglotteriväsendet.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 24 till innevarande års riksdag angående penninglotteriväsendet föreslås, att riksdagen måtte godkänna de av statsrådet och chefen för handelsdepartementet angivna riktlinjerna för penninglotteriväsendet i riket.

Då dessa riktlinjer enligt min mening icke i alla delar synas mig vara de bästa, tillåter jag mig göra följande uttalande och hemställan.

Vad först beträffar fördelningen av penninglotteriets framtida till omkring 14¹/₂ miljoner kronor per år beräknade nettobehållning, har »statslotteriutredningen» tänkt sig, att — under förutsättning att stämpelskatten på lottsedlarna bortfölla — hälften av nämnda belopp, d. v. s. c:a 7,250,000 kronor direkt skulle tillfalla statskassan och lika stort belopp disponeras för vissa allmännyttiga ändamål, huvudsakligen ecklesiastikändamål.

Då under punkt 72 av tionde huvudtiteln till årets statsverksproposition föreslagits, att av vinsten å vadhållning i samband med idrottstävlingar en miljon kronor skulle användas för tillgodoseendet av allmänna budgetära ändamål, under det 6,000,000 kronor skulle avsättas till »fonden för idrottens främjande», innebär detta att om några år sammanlagt ej mindre än 13,250,000 kronor årligen komma att stå till Kungl. Maj:ts förfogande dels för nyssnämnda allmännyttiga ändamål, dels för främjande av gymnastik och idrott.

Till en början vill jag erinra om, vad riksdagens revisorer i sin nyligen avgivna berättelse under punkt 56 säga om dispositionen av statens inkomster av vadhållning vid idrottstävlingar, nämligen:

»Såsom av det ovanstående framgår är under nuvarande förhållanden frågan, huruvida anslag må kunna utgå till olika idrottsändamål i stort sett enbart beroende på storleken av de vinstmedel från den s. k. tippningen, vilka tillgodoföras fonden för idrottens främjande. Till följd av tippningsverksamhetens alltmer ökade omfattning hava emellertid till Kungl. Maj:ts förfogande blivit ställda för varje år alltmera stigande summor. På grund härav torde med skäl kunna ifrågasättas, huruvida icke med hänsyn till storleken av de belopp, vilka framdeles förväntas komma att bli disponibla för idrottsändamål, tiden är inne för ett övervägande, huruvida icke ett större belopp än det nuvarande, en miljon kronor, lämpligen kan tagas i anspråk för allmänna budgetändamål.»

I fråga om beviljandet av anslag ur fonden för idrottens främjande gjorde statskontoret till Kungl. Maj:t den 12 december 1936 följande uttalande:

»De anförda siffrorna (inkomsterna av vadhållning vid idrottstävlingar — de s. k. tipsmedlen) visa, att här är fråga om högst betydande belopp av statsmedel, som det gäller att fördela mellan skilda intressen. Med hänsyn härtill synes det statskontoret — i varje fall därest bidragsmedel även i fortsättningen anses vara att påräkna i liknande omfattning — böra tagas under

övervägande, om icke en sakkunnig person med erfarenhet och insikter på det idrottsliga området borde anlitas vid organisationen av den vidgade statliga understödsverksamheten. Denne sakkunnige, som givetvis bör stå utanför riksidrottsförbundet men nära samarbeta med detta, skulle i så fall hava till uppgift att tillhandagå Kungl. Maj:t vid prövningen av förekommande anspråk på anslag för idrottsliga ändamål.»

Vidare är det att märka, att statslotteriutredningen föreslagit, att före utdelningen av medel ur den nya lotterimedelsfonden en särskild, rådgivande nämnd borde höras. Denna nämnd skulle enligt de sakkunnigas förslag bestå av förslagsvis minst fem personer, vilka skulle närmast företräda en upplyst, allmän opinion men icke direkt representera de intressen, som antagas komma att tillgodoses genom medlens fördelning.

Vid förevarande båda frågors prövning i riksdagen gäller det således först taga ställning till det av riksdagens herrar revisorer gjorda uttalandet, att större belopp av tipsmedel än en miljon kronor synes kunna tagas i anspråk för budgetära ändamål. Då tipsmedlen nu nått ett så högt belopp som sammanlagt 7 miljoner kronor per år, synes det mig vara lämpligt, att, i likhet med vad som föreslagits framdeles skola ske i fråga om inkomsten av statslotteriet, hälften av tipsmedlen tillföres statskassan för allmänna budgetära ändamål.

Vad till sist angår fördelningen av de medel, som skola utgå dels till vissa allmännyttiga ändamål (understödjande av konst, musik, museer o. d.) samt till främjande av gymnastik och idrott, så är det svårt förstå, att fördelningen av de stora belopp, det här är fråga om, icke sker på föredragning av chefen för det departement, till vilka dessa frågor eljest budgetmässigt höra, nämligen till ecklesiastikdepartementet, utan sker på föredragning av chefen för handelsdepartementet, vilken icke har att handlägga frågor rörande ordinarie anslag till teatrar, museer, fysisk fostran m. m.

Vidare synes det oss vara nödvändigt, att före fördelningen av medel såväl ur lotterimedelsfonden som ur fonden för idrottens främjande till Kungl. Maj:t ingivna ansökningar om bidrag ur dessa fonder, enligt lotteriutredningens förslag, prövas av en rådgivande nämnd, vars medlemmar icke direkt må representera de intressen, som antagas komma att tillgodoses genom medlens fördelning.

Under återopande av vad jag ovan anfört får jag sålunda hemställa,

dels att när, i fråga om lotterimedelsfonden, beräknad full vinst av c:a 14¹/₂ miljoner uppstår, hälften härav tillföres statskassan samt att likaledes halva vinsten av vadhållningen vid idrottstävlingar tillföres statskassan, under det att den andra hälften av vinsten tillföres lotterimedelsfonden resp. fonden för idrottens främjande,

dels att fördelningen av medel ur nämnda båda fonder må ske efter prövning av en av Kungl. Maj:t tillsatt nämnd.

Stockholm den 23 januari 1938.

Helge Bäcklund.